

Juni 2021

Privatekonomi

Sparbarometer kvartal 1 2021

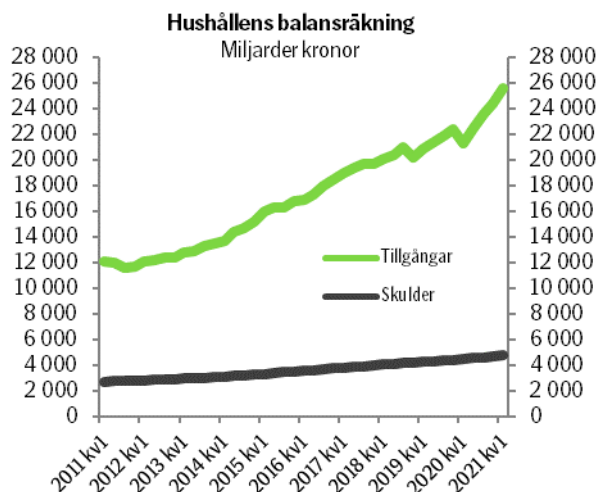
SEB

Sammanfattning

Hushållens förmögenhet tar hjälp av börsen för att sätta nytt rekord

- Hushållens tillgångar ökade med 1 285 miljarder kronor till 25 655 miljarder kronor
- Skulderna ökade med 64 miljarder kronor till 4 772 miljarder kronor
- Hushållens nettotillgångar steg med 1 221 miljarder kronor (+6,2 procent)

Efter ett år av pandemi i ryggen har hushållens förmögenhet växt som aldrig förr och passerade en ny historisk toppnotering under det första kvartalet 2021. Under årets tre inledande månader kretsade mycket av de positiva nyheterna kring vaccinutrollningen som planerades och initierades av många länder. En glädjeyra som fick genomslag på börserna runt om i världen och likaså i hushållens balansräkning. Vid sidan av den goda börsutvecklingen fortsatte bostadsmarknaden visa på breda prisuppgångar. Blickar vi bakåt och jämför de senaste 12 månaderna så ser vi tvåsiffriga uppgångar på såväl bostadsmarknaden som på Stockholmsbörsen. Under första kvartalet ökade **hushållens samlade förmögenhet med nästan 1 300 miljarder kronor till 25 655 miljarder kronor**. Förmögenhetsökningen är den största som uppmäts i Sparbarometerens historia. Den samlade förmögenheten motsvarar mer än fem gånger Sverige BNP och ökningen de senaste 12 månaderna uppgår till 20 procent vilket nästan dubblar historiska årstakter. Fastighetstillgångarna steg med 296 miljarder kronor vilket motsvarar en uppgång med 2,7 procent. Råntetillgångarna nådde också en ny toppnotering efter att ha stigit med 188 miljarder kronor, en uppgång med 3,9 procent. Mest ökade aktietillgångarna som steg med 801 miljarder kronor (+9,4 procent). **Sammantaget innebär det att hushållens förmögenhet vuxit kraftigt fyra kvartal i rad.**

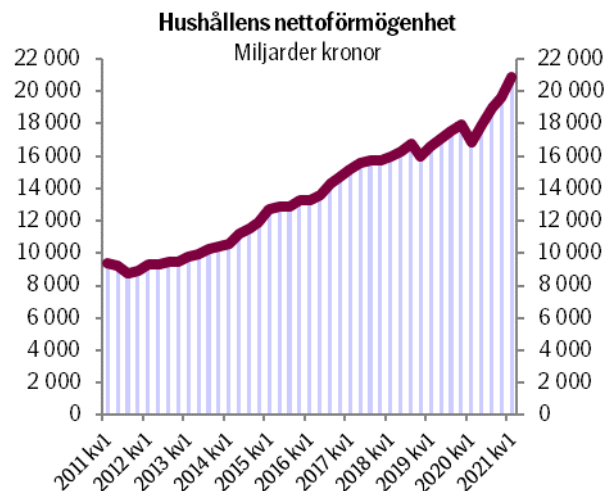

Tillgångarna består av bostäder, försäkringar, aktiesparande, fondsparande, sparkonto, premiepension och obligations-sparande. Den enskilt största tillgången, **bostäder, utgör nästan hälften av den samlade förmögenheten**. Det innebär att förmögenheten till stor del drivs av värdeförändringar i

bostäder och endast i mindre utsträckning av det kvartalsvisa nysparandet. För det första kvartalet 2021 var det dock i första hand förändringen av värdet på aktietillgångarna som gjorde att de sammantagna tillgångarna ökade kraftigt.

Den andra sidan av hushållens balansräkning, **den aggregerade skuldstocken, fortsatte att stiga** under det första kvartalet. Skulderna steg med 64 miljarder kronor, en ökning med 1,4 procent. Det är en något långsammare ökningstakt jämfört med föregående kvartal (+1,5 procent). De aggregerade skulderna har stigit stadigt under hela Sparbarometerens historia. Vid utgången av första kvartalet uppgick de till **4 772 miljarder kronor, vilket också det är en ny rekordnivå**. Den årliga ökningstakten fortsätter att stiga och når sin högsta nivå sedan mitten av 2018.

Trots stigande hushållsskulder gör tillgångssidans storlek och positiva utveckling att hushållens samlade nettotillgångar, tillgångar minus skulder, ökade kraftigt. **Hushållens nettotillgångar** steg med 6,2 procent och **låg vid utgången av det första kvartalet på 20 883 miljarder kronor**.

Hushållens nysparande var högt under första kvartalet och uppgick till 148 miljarder kronor. Det är 35 miljarder kronor högre än motsvarande kvartal föregående år. Under kvartalet drevs nysparandet till största delen av tjänstepensioner (36 miljarder) och fondsparande (33 miljarder).

Kv1 2021 ¹	Miljarder kronor
Ingående värde	24 370
Förändring råntetillgångar	+188
Förändring aktietillgångar	+801
Förändring fastighetstillgångar	+296
Varav nysparande	+148
Utgående värde	25 655
Skulder	-4 772
Nettotillgångar	20 883

¹ Avrundade siffror vilken kan bidra till differens i summering av tabell.

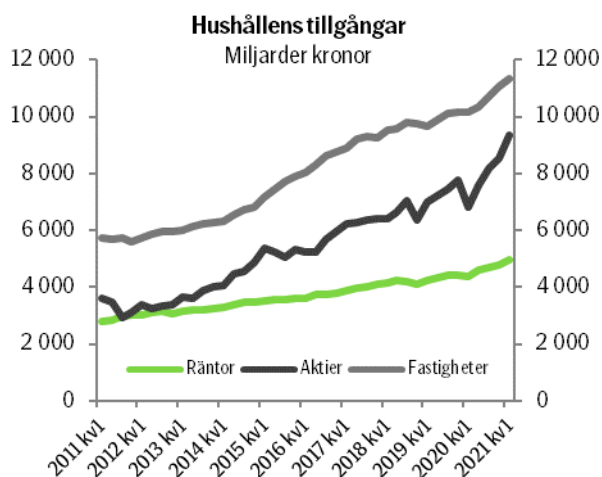
Tillgångar

Kraftiga börsuppgångar lyfter hushållens tillgångar till ny toppnotering

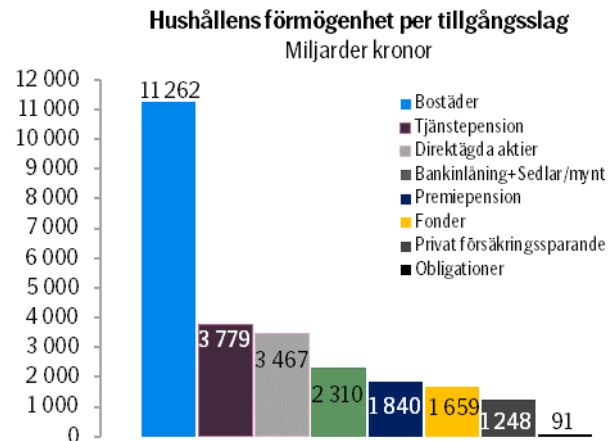
- Hushållens aktietillgångar steg med 801 miljarder kronor
- Stark bostadsmarknad får fastighetstillgångarna att stiga med 296 miljarder kronor
- Kraftigt nysparande under första kvartalet, uppgick till 148 miljarder kronor

Under första kvartalet 2020 lamslog pandemin den globala ekonomin med kraftiga nedgångar i tillväxt och förmögenhetsvärden. Inledningen av 2021 började i helt motsatt riktning. Den kraftiga förmögenhetstillväxten drevs av uppgångar på de finansiella marknaderna och en stark utveckling på bostadsmarknaden. Under första kvartalet 2021 steg tillgångarna med 1 285 miljarder kronor, vilket motsvarar en uppgång med 5,3 procent. Sammantaget innebär det att hushållens förmögenhet, under de senaste 12 månaderna, återhämtat sig kraftigt med en aggregerad uppgång (ca 4 300 miljarder kronor) som nästan är i paritet med hela Sveriges BNP. **Hushållens bruttoförmögenhet uppgick vid utgången av första kvartalet till 25 655 miljarder kronor.** Uppgången under kvartalet beror främst på stigande aktietillgångar (+9,4 procent) som står för drygt en tredjedel av hushållens förmögenhet (36 procent). Räntetillgångarna ökade med 3,9 procent men utgör knappt en femtedel av hela förmögenheten och får därmed begränsat genomslag på helheten. Hushållens fastighetstillgångar, som utgör nästan 45 procent av de samlade tillgångarna, hade likt övriga tillgångsslag ett starkt kvartal med en uppgång på 2,7 procent. Tillgångarna fördelas med 4 968 miljarder kronor i räntetillgångar, 9 335 miljarder kronor i aktierrelaterade tillgångar och 11 353 miljarder kronor i fastigheter.

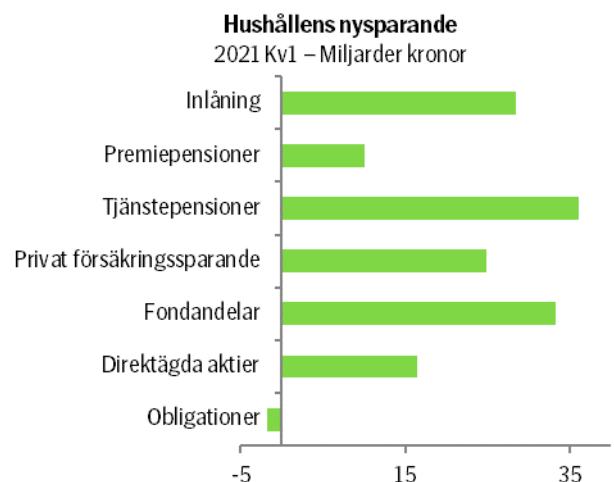
Nettoförmögenheten, tillgångar minus skulder, **ökade och uppgick vid utgången av första kvartalet till 20 883 miljarder kronor.** Utvecklingen drevs till största delen av en börsoptimism som fick hushållens nettoförmögenhet att stiga till den högsta nivå som uppmätts i Sparbarometerens historia.

Om hushållens förmögenhet i stället delas in i fler tillgångskategorier blir det tydligt att bostäder är den enskilt största tillgången och är nästan tre gånger så stor som hushållens näst största tillgång, tjänstepensioner (3 779 miljarder kronor). En stark bostadsmarknad, både under första kvartalet och för hela förra året, fick hushållens bostadsrelaterade tillgångar att nå en ny toppnotering på 11 262 miljarder kronor. Det är ett tillgångsslag som under de senaste 10 åren nästan har fördubblats i värde.

Hushållens nysparade 148 miljarder kronor under det första kvartalet. Största nysparandet var i tjänstepensioner på (+36 miljarder). Därefter följer fondsparande (+33 miljarder), bankkonto (+28 miljarder), privat försäkringssparande (+25 miljarder), direktägda aktier (+17 miljarder), premiepension (+10 miljarder) och obligationer (-2 miljarder). Sammantaget var det ett rekordhøgt nysparande för ett första kvartal. En lång period av uppgångar på börsen har sannolikt haft effekt på hushållens nysparande med en allt högre andel i aktierrelaterade sparformer. Hushållens fortsätter dock att spara en relativt hög andel på konto vilket kan vara ett tecken på ett ökat trygghetssparande under osäkra tider. Under de senaste 12 månaderna har hushållens nysparat nästan 550 miljarder kronor vilket är mer än dubbelt så mycket som under finanskrisen 2008.

Skulder

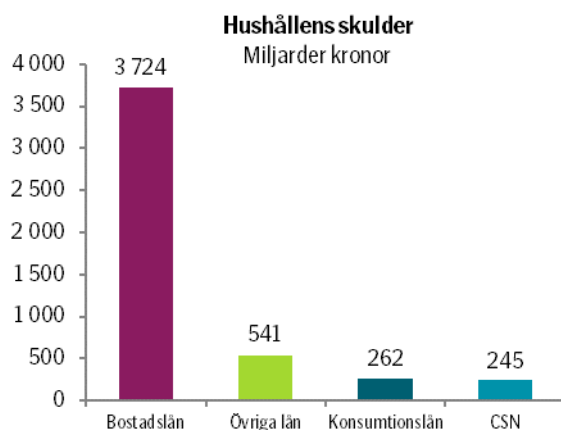
Stark bostadsmarknad driver upp hushållens skulder

- Skulderna ökade med 1,4 procent under första kvartalet
- Studielånen steg med 2,0 procent
- Hushållens bostadslån stod för 80 procent av skuldökningen
- Hushållens samlade skulder uppgick till 4 772 miljarder kronor

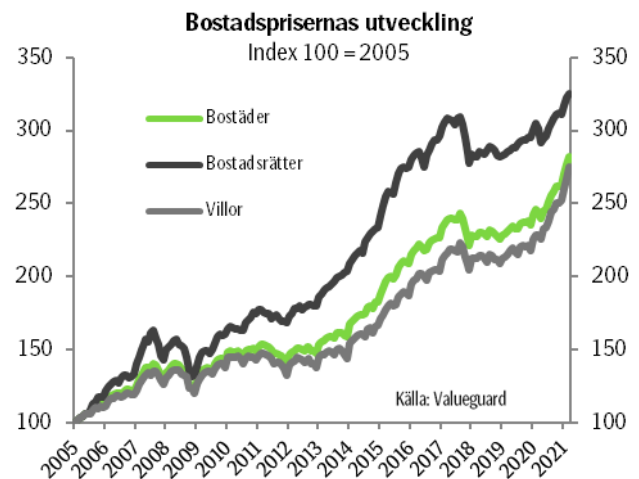
Hushållens samlade skulder ökade med 64 miljarder kronor (+1,4 procent) under kvartalet och uppgick vid utgången av mars till 4 772 miljarder kronor. Till skillnad från hushållens tillgångar växer skulderna stadigt kvartal efter kvartal och uppgår nu till en ny rekordnivå som nästan motsvarar ett års BNP. Skulderna består av bostadslån, studielån hos CSN, konsumtionskrediter och övriga lån hos finansbolag. Dessa skulddelar utvecklas i olika takt och från olika nivåer och bidrar därmed i olika utsträckning till totalnoteringen.

Hushållens studieskulder (hos CSN) ökade markant under första kvartalet (+2,0 procent). Ökningstakten steg med 0,5 procentenheter jämfört med föregående kvartal och har nu haft en växande ökningstakt tre kvartal i rad. Vid utgången av mars uppgick studieskulden till 245 miljarder kronor. Totalt står dessa skulder för ungefär 5 procent av hela skuldstocken. Det gör att de får ett begränsat genomslag på hela skuldstocken, till skillnad från till exempel hushållens bolåneskulder som står för nästan 80 procent av skuldstocken.

Konsumtionslånen, som i storlek är jämförbara med studielånen, steg i en betydligt långsammare takt under kvartalet (+0,8 procent). Däremot har de under de senaste åren stigit i betydligt snabbare takt än studieskulden. Det har lett till att konsumtionslånen sedan slutet av 2018 är större än studieskulden. Under första kvartalet växte kategorin övriga lån med 1,1 procent vilket är en något högre ökningstakt jämfört med föregående kvartal (+0,8 procent). Övriga lån definieras som utlåning till företagshushåll exklusive bostadslån samt all utlåning till hushållens icke vinstdrivande organisationer.

Den största delen av lånestocken är bostadslån och den fortsatte att växa både på kvartalsbasis (1,4 procent) och på helår (6,1 procent). Ökningen under det första kvartalet var i nivå med det kvartalsvisa snittet de senaste 10 åren (1,5 procent). På årsbasis fortsätter ökningstakten att stiga och ligger vid utgången av kvartalet på sin högsta nivå sedan mitten av 2018. Bostadslånen utgör 78 procent av hela skuldstocken. Den viktigaste förklaringen till bostadslånens höga andel av den totala skuldstocken är den starka boprisutveckling det senaste decenniet. En utveckling som hållit i sig under pandemin. Bostadslånen är också den enda skuldkategorin som aldrig minskat under Sparbarometerens 25 år långa historia. Bostadsmarknaden fortsätter att visa på motståndskraft med kraftigt stigande bostadspriser, inte minst på villamarknaden som uppvisat prisuppgångar på över 20 procent under de senaste 12 månaderna. Det har bidragit till att omsättningen av bostäder både sker till högre priser och till högre belåningsgrader.

Hushållens skuldökningstakt, som årlig procentuell förändring, ökade för sjunde kvartalet i rad och ligger nu på 5,8 procent. Sammantaget innebär det att hushållens skulder fortsätter att stiga och när vid utgången av kvartalet en ny toppnotering.

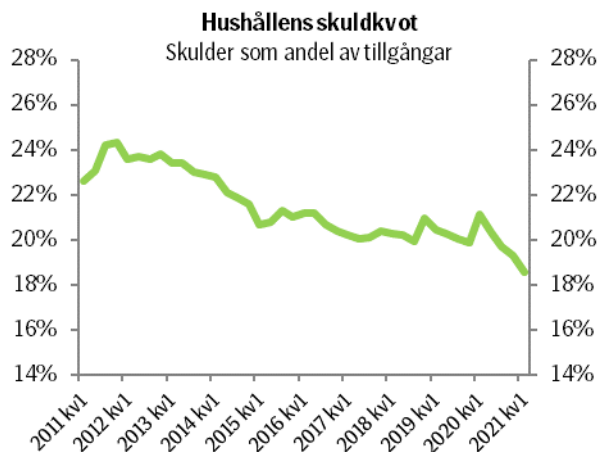

Skuldkvot

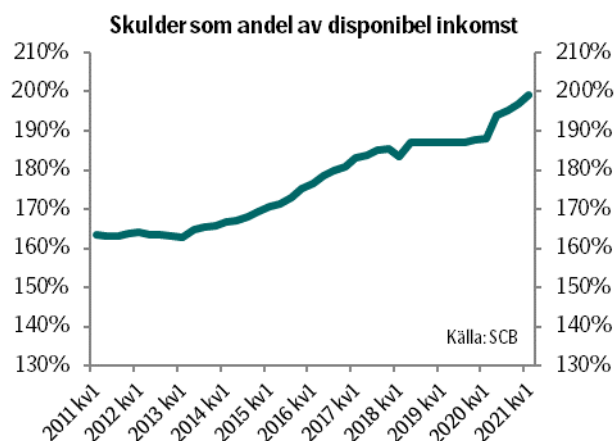
Pandemin drar isär hushållens skuldkvot

- Skuldkvoten pressas ner till en ny rekordlåg nivå på 18,6 procent
- Skulderna som andel av disponibel inkomst ökar till historisk toppnotering
- Räntekvoten stagnerar runt 4 procent

Hushållens skuldkvot, de aggregerade skulderna som andel av de aggregerade tillgångarna, minskade under det första kvartalet till 18,6 procent (-0,7 procentenheter). Skulderna ökade med 1,4 procent (+64 miljarder), vilket är en något lägre ökningstakt än under föregående kvartal (1,5 procent). Hushållens tillgångssida ökade däremot med 1 285 miljarder (5,3 procent) vilket motsvarar mer än 20 gånger skuldökningen. Sammantaget pressade det ner skuldkvoten till den lägsta nivå som någonsin uppmätts i Sparbarometern.

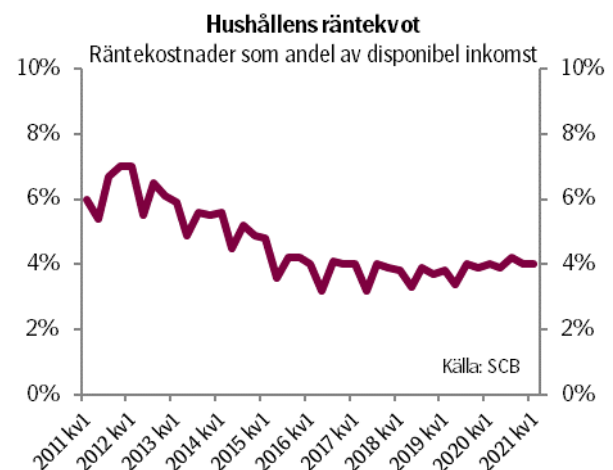

Om man i stället tittar på hushållens skulder som andel av disponibel inkomst så ökade den under årets första kvartal. Den nya rekordnoteringen på 199 procent kan i huvudsak förklaras av en fortsatt stark bostadsmarknad och låga räntor. Under kvartalet växte hushållens skulder snabbare än de disponibla inkomsterna vilket resulterade i att skuldkvoten nu börjar närma sig en historisk gräns på 200 procent.

I SEB:s Sparbarometer studerar vi skulderna både i förhållande till hushållens disponibla inkomster och till de samlade tillgångarna. Under det första kvartalet fortsätter Coronakrisen att påverka båda kvoterna, fast i olika riktningar. Skulder i relation till tillgångar når rekordlåga nivåer efter en kraftigt stigande förmögenhetssida, medan skulderna i relation till disponibla inkomster däremot når en rekordhög nivå efter fortsatt stark skuldutveckling. Det ena måttet är inte mer korrekt än det andra men kvartalets splittrade resultat visar att analysen av hushållens skuldsättning inte blir komplett utan att både tillgångar och inkomster inkluderas. Det är viktigt att förstå både hushållens balans- och resultaträkning när man analyserar hushållens skuldsättning.

För att få en helhetsbild av hushållens skuldsättning är även ett tredje och kompletterande mått viktigt, den så kallade räntekvoten. Den mäter relationen mellan hushållens ränteutgifter och hushållens disponibla inkomster. De senaste årens låga och sjunkande räntor har gjort att räntekvoten fallit trots att skulderna stigit. Under första kvartalet förblev dock räntekvoten oförändrad (4,0 procent) jämfört med föregående kvartal. Trenden är nedåtgående sedan slutet av 2011. Men under de senaste 4–5 åren har räntekvoten planat ut runt 4 procent vilket sammanfaller med perioden som Riksbanken hade minusränta. Reporäntan var vid utgången av första kvartalet noll procent och det mesta tyder på att Riksbanken kommer att hålla reporäntan oförändrad under en lång period framöver. Hittills verkar den förnyade inflations- och ränteoro i takt med den ekonomiska återhämtningen inte fått något större genomslag på hushållens räntekvot. Om och i vilken utsträckning det slår på hushållens räntekostnader blir en fråga att följa noga i kommande redovisningar av Sparbarometern.

De svenska hushållens skuldsituation ser alltså olika ut beroende på vilket mått man använder. Det som är gemensamt för dem är att de aggregerade nominella skulderna stigit under hela mätperioden. Avgörande för hur måtten förändrats över tid har alltså inte varit om skulderna gått upp eller ner utan hur de disponibla inkomsterna, det generella ränteläget och hushållens tillgångar har utvecklats.

Definitioner och källor

Definitioner

Tillgångar	Bostäder, direktägda aktier, tjänstepensioner, privat försäringssparande, fonder, inlåning (inkl. bankkonto, riksgäldsspar, sedlar och mynt), premiepensionssparande och obligationer
Bostäder	Taxeringsvärde enligt Skatteverkets typkoder och marknadsvärdesberäkning med SCB:s köpeskillingskoefficient. Observera att justering gjorts gentemot tidigare kvartal då Skatteverket justerat sina definitioner och typkoder
Skulder	Bostads-, konsumtions-, CSN- och övriga lån
Nettoförmögenheten	Tillgångar – skulder
Skuldkvot	Skulder/Tillgångar
Nysparande	Nettotransaktioner i respektive kategori

Källor

- Pensionsmyndigheten
- SEB
- Svensk Försäkring
- Statistiska centralbyrån (SCB)
- Valueguard

Denna rapport publicerades 9 juni 2021

Américo Fernández
Privatekonom
070-739 45 64

Susanne Eliasson
Privatekonomisk analytiker
070-763 65 88

Niklas Magnusson
Presskontakt
070-763 82 43

SEB Privatekonomi, AS8, SE-169 79 Solna